

2 Korin

Te launiu hakarua Pol e taataa i na tama i Korin

**Na hakataakoto   hakamattua   i roto
te launiu nei:**

Na tattara kaamata *1.1—1.3*

Hakammaha TeAtua *1.4—1.11*

Tiputipu te ora Pol *1.12—3.6*

Tiputipu na ora na hakattina ana *3.7—6.2*

Na mee hainattaa i roto te ora Pol *6.3—6.13*

Na hakattina ana raa ki tuku tonu na ora laatou
6.14—7.2

Te hihia Pol *7.3—7.16*

Tiputipu te kai marie *8.1—9.15*

Te hehekau Pol *10.1—12.21*

Na tattara hakaoti *13.1—13.14*

¹ Anau Pol, anau he aposol Jisas Krai i te hihai TeAtua, maaua ma Timoti te taina taatou raa, e taataa atu ina hare lotu TeAtua i roto Korin ia ma na hakattina ana TeAtua i roto Akaia raa hakaatoa.

² TeAtua taatou Tamana ia ma Jisas Krai TeAriki taatou raa ki kou atu te tauareka ia ma te noho laoi.

Pol e hakammaha TeAtua

³ Taatou ki hakammaha ake TeAtua, te Tamana Jisas Krai TeAriki taatou raa: te Tamana e manava aroha ia ma TeAtua tera e tokonaki taatou ina mee roo hakaatoa raa. ⁴ Tama raa e tokonaki taatou i na hakalono lihu roo hakaatoa taatou e isiraa, ma kilavaa taatou te tokonaki alaa tama hoki tera e isi na hakalono lihu raa. Maaua e tokonaki

na tama raa tautari te tokonaki TeAtua nitokonaki maauaraa. ⁵ Essau pera ma maaua e hukui ma Krai ina hakalono llihu roo hakaatoa, tena ina mahi Krai, TeAtua etokonaki haimahiroo maaua. ⁶ Kame maaua e hakalono llihu, tena na hakalono llihu maaua nei e tokonaki kootou ki ora hakamaoni; kame maaua etokonakiria, tena kootou eme ki tokonakiria hoki ki ivi tennoho hakavaratoa te saaita kootou e ttiri na hakalono llihu maaua nittiriraa hoki. ⁷ Tena na hakattina maaua ikootouraa selavaa tenaue; maaua e illoa pera ma kootou e isi na hakalono llihu maaua eisiraa, tena kootou etoo hoki na tokonaki maaua ni too raa.

⁸ Aku taina, maaua e hihhai ki hakailloa atu kootou itevahi na hakalono llihu maaua nittiri i roto Esia raa. Maaua e amo roo na hakataakoto ellahi, tena na meeraa emmaha roo maaua te amo, tera hea maaua ku mannatu ma maaua kimmate koi. ⁹ Maaua emmaha pera ma maaua kame eme kimmate koi. Ia te me nei e kapihimai ma kiselavaa maaua tetuunaki na mahi maaua hokomaaua, emeia maaua kituunaki TeAtua, te Tama e hakamahike na tama ku mmate raa. ¹⁰ TeAtua etokonaki maaua itaha ma na hakalono llihu te mate, Tamaraa etokonaki maaua, tena Aia eme ki tokonaki hoki maaua, ia tena maaua kutuku na hakattina maauaraa i Tamaraa ki tokonaki maaua hakaraoi ¹¹ pera ma kootou etokonaki maaua ma nalotu kootouraa. Ia ekkira pera ma TeAtua eme kihakarono tammaki nalotu taatouraa, tena Aia eme kihakatapu hoki taatou, tena tammaki na tama eme ki ssau na reo laatou raa i aruna no hakammaha ake TeAtua ma

taatou.

Pol ku hakatike hoki na hakataakoto aia

¹² Maaua e ahu peeraa ma na illoa maaua ra e hurimai te hakamaoni na ora maaua i roto te maarama nei ra, taohimua tennoho maaua ma kootou ra; maaua e hakattakiria ina mahi ia ma te hihai TeAtua, ia seai ma te atamai tetama. ¹³ ¹⁴ Maaua etattaaatu koi na mee kootou elavaa te ppau no illoa ra. Ia niaina ma kootou se illoa hakamaoni maaua, emeia anau emaanatu pera ma kootou eme kioti ku illoa laoi roo maaua, tena i te aho TeAriki taatou Jisaraa eta emai, kootou elavaa te ahu i te vahi maaua pera ma maaua e me ki ahu hoki i te vahi kootou.

¹⁵ Anau e iroa roo te hakamaoni na mee nei, tera hea anau nimaanatu ma ki haere atu no mmata kootou ma kilavaa kootou te hakatapuria hakaraoi hoki. ¹⁶ Maitaname anau emaanatu ma ki haere atu no mmata kootou te saaita anau e haere peeraa i Masedonia ia ma te saaita anau e vaakaimai ra; kilavaa kootou te tokonaki anau te saaita anau e haere peeraa i Judia ra. ¹⁷ Eaa, kootou e mannatu pera ma anau setautari na hakataakoto anau ni hakamoeraa? Te saaita anau e hakamoe na hakataakoto ra, kootou e mannatu ma na hakataakoto anau ra e manamana ru, tena kootou e tanattana koi ki hakatoomai te vahao hokotahi ma, "Noo, noo" ia ma "Seai, seai". ¹⁸ E hakamaoni pera ma TeAtua e tattara tahi te hakamaoni, tena te tattara hakamaoni anau i kootou ra seai ma, "Noo" ia ma, "Seai" te vahao hokotahi. ¹⁹ Maitaname anau, Sailas ia ma Timoti, maatou tokotoru e takutaku atu

na tiputipu Jisas Kraiss te Tamariki TeAtua raa. Tama raa seai ma he Tama e lavaa te meatu ma, "Noo" ia ma, "Seai" te vahao hokotahi. I te vahie TeAtua, Jisas ko "te Nuu hakamaoni" Tama raa. ²⁰ Maitaname Jisas Hokoia e huri ake pera ma na tattara TeAtua raa hakaatoa e hakamaoni. Tera hea i na mahi Jisas Kraiss te Amen taatou raa e hakammaha te tauareka TeAtua. ²¹ TeAtua Hokoia e mee maatou ki hukui ma kootou i roto na ora taatou e hukui ma Kraiss raa, e meia teenaa ko TeAtua ni havakkee taatou itaha, ²² tena ki hakammau te hakamaatino Aia raa itaatou, tena ki kou mai TeAnana Tapu raa ki noho i roto taatou ma ki hakari mai namee hakaatoa Aia e isi ma taatou raa.

²³ Anau e kanna ake TeAtua kituu i te vahie anau, tena Aia e iroa te hatu manava anau! Anau se hihai ma kootou ki hakalono llihu, tera hea anau e maanatu ma ki se haere atu i Korin. ²⁴ Maatou se mee ma maatou e hahi ki meatu kootou hea kootou e me ki hakattina raa; maatou e illoa pera ma kootou kuttuum mau i na hakattina kootou raa. E meia maatou e hehekau ma kootou ki mee kootou ki hihia.

2

¹ Ia tena anau kumaanatu hoki ma ki se haere atu no mee kootou ki alloha. ² Kame anau e mee kootou no alloha, tena kaa koai e me ki ttoe ki mee anau ki hihia? Teenaa ko na tama koi anau ni mee no alloha raa. ³ Tera hea anau ni taataa atu te launiu raa i kootou. Anau se hihai ma ki haere atu no hakaaroha i na rima na tama e tau te mee anau ki hihia raa. Maitaname anau e iroa roo ma anau kaa hihia, kootou e me ki hihia hoki. ⁴ Anau ni taataa atu te launiu nei ma te aroha e rahi roo ia ma te hakataakoto

emmaharoo, tena anau etaataaatu koi ma tetani; te hakataakoto anauraa ma kimee kootou kihihhia, e meia anau e hihai ma kootou killoa e hia anau e laoi kootou roo hakaatoa.

Pol e hai aroha ake te tama e hai sakkino aia

⁵ Emeia kame hetama emee teeraa tama no hakaaroha, tena tetamaanaa se mee ma aia emee anau kihakalonollihu, emeia emee kootou hakaatoa kihakalonollihu. (Anau e tattara atu te mee nei maitaname anau se hihai kitattara haimahi hea tetamaanaa nippena.) ⁶ Kame kutau koi, emee te mahiana kootou kuoti te haiake tetamaanaa. ⁷ Tena te saaita nei, kootou kihai aroha no tattara hakapurupuruake tetamaanaa ki selavaa tetamaanaa te maanatu haeo no tiaki hakaoti te hakatina aia raa. ⁸ Tena anau ekainnoatu kootou kihuriake kiiroa tetamaanaa pera ma kootou e laoi hakamaoni aia. ⁹ Anau etaataa atu telauniuraa, maitaname anau e hihai kiiroa hakamaoni ma kootou ettuummau inahahaate, iama kootou hoki kutanattana kitauttari na poroporo anauraa. ¹⁰ Kame kootou essirihia natama inamee essara laatou nippenaraa, tena anau eme kissirihia natamaanaa hoki. Maitaname te saaita anau e hai aroha tetamaanaa, tena kame anau e isi namee kihai aroha tetamaanaa, tena anau e tau tessirihia nameeroo hakaatoa. Anau e ppena namee nei ma kootou imua na karemata Krai, ¹¹ kippui Satan kise hamai no hakamaatua iroto na ora taatou, maitaname taatou e illoa na hakataakoto Satan.

Pol ku tipuaina roo iroto Troas

¹² Te saaita anau nitae i Troas ma kitakutaku te Rono Tauareka Kraisraa, anau e kite pera ma TeAriki ko na taaraki mai avare te totoka raa ma anau ki hehekau ite kina raa. ¹³ Emeia anau etipuaina haeoroo, maitaname anau sekite Taitus tetaina taatouraa. Kito anau kihakaalloha ma natama te matakaina raa no haere i Masedonia.

Krais ku hakamaatua

¹⁴ Emeia maatou ehakammaha TeAtua! Emeie maatou ehukui ma Kraiss, tena maatou ehakattakiria pera ma nitama karapusi ite hahaere maatou ma namahi Kraissraa. TeAtua etokonaki maatou kimee natama nakina hakaatoa ki illoa Kraiss, tena te meeraa kuttoha inakina hakaatoa pera ma te hauna telloomanoni. ¹⁵ Maitaname maatou essau pera ma te manoni te insens tera Kraiss ehoki ake TeAtuaraa, tena te hauna te insensraa kuttoha inatama kutoo te ora hakamaoni ia ma natama seki too te ora hakamaoniraa. ¹⁶ Ite vahinatama kutiaki te ora hakamaoniraa, te hauna te insensraa ehauna haeo inatama naa, tena natama naa eme kimmate. Emeia itevahinatama kutoo te ora hakamaoniraa, te hauna te insensraa ehauna laoiroo inatama naa, tena natama naa eme ki ora hakamaoni. Kaa koai hoki tetama elavaa teppena te hehekau nei? ¹⁷ Maatou sessau pera ma alaa tama, tammakinatama emannatu ma kitoo nisui itevahilaatou ettattara natattara TeAtuaraa; emeia, emee TeAtua ekaunaria maatou, tena maatou kitattara ake te hakamaoni imua nakaremata Tamaraa pera ma nitama e hehekau ma Kraiss.

3

Te tattara e ivi TeAtua vahao nei

¹ Eaa, na tattara nei e huri atu pera ma maaua kutattara ahuahu itevahi maaua hokomaaua? Eaa, maaua essau pera ma alaa tama tera nihihhai ma kitattaa atu nilauniu ki hakammaha kootou, tena ma kootou kutattaa mai nilauniu ki hakammaha maaua? ² Kootou ko nalauniu maaua eisi tera maaua etattaa iroto na hatu manava maaua ma ki ppau na tama hakaatoa ki illoa raa.

³ Te me nei e matahua pera ma Krai s Hokoia etaataa telauniu nei, tena kikou mai maaua kikkave. Telauniu nei setaataa te peni, e meia telauniu nei etaataa ma TeAnana Tapu TeAtua, tena na tattara raa setaataa iaruna na hatu, e meia na tattara raa emmau iroto na hatu manava na tama.

⁴ Maaua etattara peenei e mee maaua e hakattina hakamaoni TeAtua ina mahi Krai s.

⁵ Maaua seisi na hakataakoto iroto maaua pera ma maaua etau teppena te hehekau nei. Na mahi maaua e isi nei ni mahi e oo mai TeAtua;

⁶ teena ko TeAtua e kou mai na mahi maaua ki ivi te hehekau ma te tattara e ivi vahao nei tera semmau iroto nalauniu raa, e meia TeAnana Tapu e kou mai na tattara raa. Na tuua emmau iroto nalauniu raa e kou mai te mate, e meia TeAnana Tapu e kou mai te ora hakamaoni.

⁷ TeAtua etaataa na tuua Aia raa iaruna e rua na hatu, tena Aia ki huri ake na mahi hai mmahi Aia raa tesaaita Aia ni kou ake na tuua raa. Ia niaina ma te maahina na maihu Moses raa kuhaere kiseai, e meia te maahina raa koi e hai mahi koi, tera hea na tama Israel raa

ku se lavaa tekkira ake na karemata laatou raa iaa Moses. Kame na tuaa e kou mai te mate raa ku hehekau no hamai ma tetauareka, ⁸ tena kaa tetauareka e haere ma na hehekau TeAnana Tapu raa e me ki hai mmahi roo peehee! ⁹ Kame na tuaa imua raa e huri mai te hai mmahi na hai sara na tama hakaatoa raa, tena na mahi na hehekau tera e tokonaki na tama hakaatoa kitoo te ora hakamaoni raa e huri mai na mahi hai mmahi roo TeAtua raa. ¹⁰ Maaua etattara peenei maitaname na mahi na tuaa tera ni hai mmahi imua raa ku oti. ¹¹ Imua na tuaa raa e huri ake na mahi TeAtua, tena vahaonei na mahi na tuaa raa ku haere ki sei. Emeia na mahi TeAnana Tapu raa e me ki mmoe tahi roo, ia e raka roo ma na mahi na tuaa raa.

¹² E mee maaua e isi te hakattina peenei, tena maaua ku se mattaku. ¹³ Maaua se ssau pera ma Moses, te tama ni uhi te paamaro raa na maihu aia ma ki mee te kanohenua Israel raa ki se kkite pera ma na mahi TeAtua raa kullano itaha ma aia. ¹⁴ Hakamaoni, na hakataakoto na tama raa e ppuni, tena te aho nei, na hakataakoto na tama raa ku uhi ria te paamaro raa hoki te saaita laatou e ppau na launiu ite tattara eivi imua raa. Tena Krai e me ki ssau te paamaro raa itaha kame te tama e hukui ma Aia. ¹⁵ Niaina te aho nei, he saaita peehee na tama e ppau na tuaa Moses raa, te paamaro raa koippui koi na hakataakoto na tama raa. ¹⁶ Emeia te paamaro raa e lavaa te ssauria itaha pera ma te Launiu Tapu raa etattara ite vahi Moses ma, "Te paamaro e uhi na maihu Moses raa ku ssau ria i taha te saaita aia ni tautari TeAriki raa." ¹⁷ Tena "TeAriki" i roto

na tattara nei raa ko TeAnana Tapu, tena te kina TeAnana Tapu TeAriki enohoraa ko te kina ettana roo hakamaoni. ¹⁸ Na maihu na tama hakaatoa se uhi raa e huri ake na mahi TeAriki, tena na mahinaa ni mahi e o mai TeAriki, teenaa ko TeAnana Tapuraa e huri taatou ma na mahi haimmahiki kissau pera ma Aia.

4

Te Rono Tauareka TeAtua

¹ TeAtua e aroha no kou mai te hehekau nei i maaua, tena maaua se hihhai hoki ma ki tiaki te hehekau nei ² Maaua e peesia na tiputipu e hakannapa maaua nippena hemuu se hai tama ni illoa raa i taha; ia maaua se hai lavvaka, tena maaua se huri na tattara TeAtua raa. Emeia imua na karemata TeAtua maaua e tattara atu na tattara hakamaoni, tena maaua e hai hoki na mahi maaua ma kihuriake na tama hakaatoa kikkite na tiputipu taualleka maaua raa. ³ Kame te Rono Tauareka maaua e takutaku raa e huunaria, tena te Rono Tauareka raa e me kihunaria koi ina tama se hakattina raa. ⁴ Na tama raa se hakattina, maitaname te atua hao te maarama nei raa e hakkapi na hakataakoto na tama raa i te kina e pouri raa. Te tama raa e hakkapi na tama raa ki sekkite te maahina e hakamaahina ake laaou raa, te maahina te Rono Tauareka raa e huri mai na mahi Krai, te Tama e tipu roo pera ma TeAtua raa. ⁵ Maaua se takutaku i te vahi maaua hokomaaua, emeia maaua e takutaku i te vahi Jisas Krai TeAriki taatou raa, tena maaua ni tama koi e hehekau ma kootou i te inoa

Jisas. ⁶ TeAtua e tattara ma, “Te maahina raa e me ki hakamaahina mai i te kina e pouri raa!” Teenaa ko TeAtua hokotahinaa koi emee te maahina Aia raa ki maahina i roto na hatu manava taatou raa, ki mee taatou ki illoa na mahi Aia ni hakamaahina na maihu Krais raa.

⁷ Emeia maatou na tama e isi te hoki TeAtua etauareka nei raa essau pera ma he mee tauareka tera emoe i roto te hopeni semmau e pena koi inapela matakka raa. Te hakataakoto nei e hurimai ki illoa taatou pera ma na mahine i seai ma ni mahi maatou, e meia aanei ni mahi e o mai TeAtua. ⁸ Maaua ettiri tahi na haeo, e meia maaua se maoha; alaa saaita maaua ennoho tipuaina, e meia na hakataakoto maaua raa se o roo no mmao; ⁹ E isi tammaki na tama e haeo i maaua, e meia maaua e isi koi na soa, tena alaa saaita maaua e taaiaria hakahaeo roo, e meia maaua se mmate. ¹⁰ Navahao tahi maaua e amoamo temate Jisas raa i roto na tinotama maaua ma kilavaa maaua te huriake te ora Tama raa i roto na ora maaua. ¹¹ Tena i roto na ora maaua raa, maaua ennoho taapiri koi temate, emee maaua e tauttari Jisas ma ki huriake kikkite na tama te ora Tama raa i roto na ora maaua. ¹² Te mee nei e huriake pera ma temate raa e hehekau i roto maaua, tena te ora raa e hehekau i roto kootou.

¹³ Te Launiu Tapu raa e tattara mai ma, “Anau e tattara maitaname anau e hakatina.” Maaua e tattara i roto te hakatina hokotahi, e mee maaua e hakattina. ¹⁴ Maaua e illoa pera ma TeAtua, te Tama ni hakamahike Jisas Krais itaha ma temate no ora raa e me ki hakamahike hoki maaua ki ora ma Jisas, tena kutoo maaua

hakapaa ma kootou no hakatuu imua Aia. ¹⁵ Na mee nei hakaatoa e me ki tokonaki i te vahi kootou; ia e mee na mahi TeAtua raa e haere no ttae tammaki na tama, tena na tama raa e me ki hoki ake tammaki na lotu ki hakammaha TeAtua.

Tiputipu te hakattina

¹⁶ Teenei te hakataakoto nei koi tera maaua se lavaa roo te tipuaina. Niaina ma na tinotama maaua nei ku haere koi kimmate, e mea na tinotama maaua i te vahi TeAnana raa e mataora roo te aho ma te aho. ¹⁷ Tena te haeo paamee maaua ennoho ma maaua nei e me kikou mai na mahi e llahi se isi te hakaoti, ia e me ki llahi roo i aruna te haeo. ¹⁸ E mee maaua se hakammaha na hakataakoto maaua raa i na mee taatou e kkite raa, e mea maaua e hakammaha na hakataakoto maaua raa i na mee maaua se kkite raa. Na mee tera taatou e kkite raa se lavaa te mmoe roroa, e mea na mee taatou se kkite raa e me kimmoe tahi se isi te hakaoti.

5

¹ Maitaname taatou e illoa pera ma te saaita na tinotama taatou i te maarama nei raa e mmate, TeAtua Hokoia e me kitanattana na tinotama taatou i te vaelani tera e me kimmoe tahi se isi te hakaoti raa. ² Te saaita nei, taatou e tanittani te llihu, tena taatou e hihairoo ma kitoo te tinotama i te vaelani raa; ³ tena kame taatou etoo te tinotama i te vaelani raa, taatou e me kinnoho tahi ma te tinotama raa. ⁴ Te saaita taatou ennoho ma na tinotama i te maarama nei raa, taatou e llono roo te mmaha na tinotama nei; ia se mee pera ma taatou

e hihhai kipeesia na tinotama nei i taha, e meia taatou e hihhai ki too te tinotama i te vaelani raa ma ki huri na tinotama e me kippara nei ki too te ora hakamaoniraa. ⁵ TeAtua ko te Tama e tanattana ki hakatike na ora taatouraa, tena Aia ekou mai TeAnana Tapuraa ki huri mai te hakamaoni namee Aia e hakatau ma taatouraa.

⁶ Ia tena maaua ettuu semattaku. Maaua e illoa pera ma tesaaita maaua ennoho ma na tinotama i te maarama nei raa, maaua e mmao hoki i taha ma te kina TeAriki e noho raa. ⁷ Na ora taatou nei e haere ma te hakatina, ia seai ma namee hakaatoa taatou ekkite raa. ⁸ Maaua ettuu semattaku, tena maaua e hihhai ki tiaki na tinotama maaua i te maarama nei raa, tena kuoo nonnoho ma TeAriki i te vaelani raa. ⁹ Ia te meeroo maaua e mannatu haimahiraa; maaua e hihhai ma ki mee te Tama raa ki hihia, niaina ma maaua ennoho he kina peehee; iroto hare ma iaho na hare maaua raa ia ma te kina nei ma te kina raa. ¹⁰ Maitaname taatou hakaatoa e me kittuu imua na karemata Krai, tena Tama raa e me kihakatonutonu taatou. Taatou hakaatoa e me ki too hea taatou etau tetoo tautari hea taatou nippena raa, namee taualleka ia ma namee hao taatou nippena i roto na ora taatou i te maarama nei raa.

Na tama e ssoa laoi ma TeAtua

¹¹ Maaua e illoa laoi na tiputipu ki hakammaha TeAriki, tena maaua e hahai vi ma kitokonaki alaa tama ki hakammaha Tama raa hoki. TeAtua e iroa laoi na tiputipu maaua, tena anau e iroa roo pera ma kootou e illoa laoi roo anau i roto na hatumanava kootou. ¹² Maaua

se hahaivi ma ki tattara atu kootou killoa na tiputipu maaua; emeia maaua e hihhai ki kou atu ni hakataakoto taualleka kilavaa kootou te ahu i te vahi maaua, ia kilavaa kootou te sui muri ake na hakataakoto na tama e isi i te vahi te tipu tetama raa, ia seai ma hea e mmoe i roto na hatu manava laatou raa. ¹³ Eaa, na tattara maaua nei e vvare hakamaoni? Teenaa he vahi maaua ma TeAtua. Eaa, na tattara maaua nei e atamai? Teenaa he vahi maaua ma kootou. ¹⁴ Maaua ennoho tauttari koi telaoi Krai, e mee tesaaita nei maaua e illoa pera ma he Tama hokotahi koi nimate ma taatou roo hakaatoa, tena te mee nei e huri mai pera ma taatou hakaatoa e hukui ma te Tama raa i te mate Aia. ¹⁵ Krai nimate ma na tama hakaatoa ma ki selavaa na tama hakaatoa e ora raa te nnoho no tauttari koi na hakataakoto laatou hokolaatou, e meia laatou e me ki tauttari te Tama nimate, tena ki mahike no ora muri ki tokonaki taatou raa.

¹⁶ Tena taatou ku selavaa hoki te hakatonutonu alaa tama i te atamai tetama. Emeia e isi tesaaita hokotahi taatou ni hakatonutonu Krai i te atamai taatou te tama, tena taatou ku selavaa te hakatonutonu hoki. ¹⁷ Te tama e hukui ma Krai raa e me ki mee pera ma he tama hou; na mee i mua raa kullaka, tena na mee hou raa ku oo mai. ¹⁸ TeAtua e ppena na meeroo hakaatoa, tena ina mahi Krai, Aia e hakatike taatou na tama e haeo Aia raa no mee pera ma nisoa Aia, tena kikou mai te hehekaunei imaua ma kimee alaa tama kissoalaoui ma Aia hoki. ¹⁹ Maaua e tattara pera ma TeAtua e me ki mee na tama hakaatoa roo kissoalaoui ma Aia ina mahi Krai. TeAtua

se maanatu na hai sara na tama raa, tena Aia e kou mai na tattara Aia raa ki hakari mai ma nitiputipu peehee Aia ni mee na tama raa ki soa laoi ma Aia raa.

²⁰ Ia teenei maaua e tattara atu na tattara Krai, tena TeAtua Hokoia e kou mai na tattara nei maaua ki tattara atu kootou. Maaua e tattara i te vahi Krai: tiaki TeAtua ki hakatike na ora na tama e hao Aia raa, tena kumee kootou ki soa laoi ma Aia! ²¹ Krai se isi na hai sara, e mea TeAtua e kou mai te Tama raa ki amo na hai sara taatou raa hakaatoa ma ki tokonaki Tama raa taatou. Tena kame taatou e hukui ma Tama raa, taatou e me kittonu i na karemata TeAtua.

6

¹ Maaua e hakapaa no hehekau ma TeAtua, tena maaua e kainno atu kootou na tama ni too na mahi TeAtua raa ki se tiaki na mee raa killano marino. ² Hakallono na tattara TeAtua nei:

“Te saaita Anau kumee ki huri atu te laoi Anau raa i kootou,

Anau e hakarono na tattara kootou raa, ia te saaita te aho Anau e me ki tokonaki kootou ki ora raa e tae mai,

tena Anau e me ki tokonaki kootou.”

Hakallono mai! Teenei te saaita TeAtua e hihai ki tokonaki kootou; te aho nei ko te aho TeAtua e me ki tokonaki kootou ki ora!

³ Maaua se hihhai ma kootou ki tattara hao na hehekau maaua nei, tena maaua se hihhai ma ki mee na tama ki maoha. ⁴ E mea na mee hakaatoa maaua e ppenaraa, maaua e huri atu pera ma maaua nitama e hehekau ma TeAtua i te pasemmu, ia ina tapahara, na hakalono llihu ia ma na hainattaa. ⁵ Maaua

e taaiaria hakahaeroo, maaua e ponotia i na hare karapusi, maaua e hakaiseria; maaua e hehekau roo no naennae, tena maaua se mmoe, ia se isi na kai kikkai. ⁶ Maaua e huri atu no kkite kootou pera ma maaua nitama hehekau ma TeAtua itematahua maaua, na illoa maaua, te pasemmu ia ma te kai marie maaua. TeAnana Tapu e tokonaki maaua, tena maaua e isi telaoi hakamaoni ⁷ i na tattara hakamaoni maaua i na mahi TeAtua raa. Maaua ettaohimmau na tiputipu e ttonu raa pera ma ni hana ki ppuhu ma na mee sakkino raa kirorohi maaua. ⁸ Alaa saaita maaua e hakammaharia, ia alaa saaita maaua ku hakannaparia; maaua e hai hakasakkino raa, ia alaa saaita maaua ku meeria hakatauareka. Maaua e meeria pera ma ni tama tattara malliu, e meia maaua e tattara te hakamaoni; ⁹ maaua e meeria pera ma ni tama se illoaria, e meia na tamaraa hakaatoa e illoa koi maaua; maaua essau pera ma nitama kummate, e meia kootou ekkite koi ma maaua e ora. Niaina ma maaua e meeria hakahaero peehee, e meia maaua se mmate, ¹⁰ niaina maaua e alloha, maaua e hihhia tahi koi; maaua essau pera ma nitama hakaalloha, e meia maaua e mee tammaki natama no tuttuulaoi; maaua essau pera ma nitama se hai hekau, e meia te hakamaoni maaua e isi roo na mee hakaatoa.

¹¹ Na soalaoi roo maaua i Korin! Maaua e tattara hakamaoni atu i kootou, tena maaua e tallaki atu roo na hatumanava maaua raa i kootou. ¹² Ia maaua seppui na hatumanava maaua raa i kootou; teenaa ko kootou eppui na hatumanava kootou raa imaaua. ¹³ Te saaita nei anau e tattara atu kootou pera ma

ni tamalliki anau: kootou ki huri mai na tiputipu taualleka maaua ni huri atu kootou raa. Huri mai te laoi hakamaoni kootou raa i maaua.

Na tiputipu na tama e nnoho pouri

¹⁴ Auu se hakapaa no hehekau ki ssau pera ma na tama se isi na hakattina raa, maitaname e hainattaa kootou te ppena peenaa. Kaa te tonu laaua ma te sara raa e me ki hakapaa peehee? Kaa te maahina laaua ma te pouri raa e me ki hakapaa peehee? ¹⁵ Kaa na hakataakoto Kraiss laaua ma Satan raa e lavaa te hakanatahi peehee? Ni hakataakoto peehee na hakattina ana raa e isi tera e ssau pera ma na hakataakoto na tama se hakattina raa? ¹⁶ Na hatu tipua na tama e nnoho pouri raa e lavaa te hakapaa peehee ma te Hare Tapu TeAtua raa? Taatou ko na hare tapu TeAtua e ora tahi! Pera ma TeAtua Hokoia ni tattara mai,

“Anau e me ki noho ma na tama Anau raa, tena Anau e me ki hahaere ma na tama naa; Anau ko TeAtua na tama naa, tena na tama naa e me ki mee pera ma ni tama Anau.”

¹⁷ Tena TeAtua e tattara hoki ma,

“Kootou ki tiaki na tama naa, tena auu se hakapapaa ma na tama naa. Auu se huri atu no ppena na mee sakkino raa, tena Anau e me ki too kootou.

¹⁸ Anau e me ki mee mo Tamana kootou, tena TeAriki Hakanaaniu raa e tattara ma kootou e me ki mee mo tamalliki Anau.”

7

¹ Aku soa laoi, na tattara hakamaoni nei epenapenamai ma taatou. Ia tena taatou ki hakatonutonu na ora taatou raa ki matahua ma na mee sakkino tera e me ki mee na tinotama ia ma na anana taatou raa ki se matahua raa, ia tena taatou kittapu hakamaoni te saaita taatou e hakammaha ake TeAtua raa.

Te hihia Pol

² Kootou kitaualleka hakamaoni ma maaua. Maaua seppena namee sakkino inatama, ia maaua sehaeo ma natama, tena maaua se hahi ma ki hailavvaka na tama. ³ Anau semee ma anau e tattara ki hakari atu na haeo kootou raa pera ma anau ni tattara atu i mua raa, maaua e hihhai mahiroo kootou, tena taatou eme kinnoho hakapaa, niaina ma taatou kummate, ia niaina ma taatou koi ora. ⁴ Anau e iroa roo kootou hakamaoni; anau e ahu i na tiputipu kootou raa! Iroto na hakalono llihu maaua raa hakaatoa, anau e tuu se matakuroo, ia e hahaere roo ma te hihia.

⁵ Ia te saaita maaua nittae i Masedonia raa, maaua se hamalollo hoki. Tammaki na sara na kina hakaatoa iroto te matakaina raa, alaa tama kuhakatauttau ma maaua, tena maaua kunnoho ma te mattaku. ⁶ Emeia TeAtua, te Tama ni kou ake te noho laoi i na tama e tipuaina raa e kauna ria mai Taitus ki tokonaki maaua, tena maaua kupuuru roo tennoho.

⁷ Maaua semee ma maaua e hihhia koi i te hamai Taitus raa, e meia maaua e hihhia hoki te saaita aia ni tattaramai ma kootou e tattara hakapurupuru ake aia raa. Aia e tattaramai hoki ma kootou e hihhai roo kikkite anau

ia ma kootou ealloharoo anau ia ma kootou etanattana hoki kitokonaki anau, tena anau ku hihia roo te saaita nei.

⁸ Niaina ma telauniu ana uraa e mee kootou no alloha, emeia anau seisi te aroha e mee anau nitaataa atu telauniu raa. Anau etauroo te aroha te saaita anau nikite ma telauniu raa e mee kootou no alloha hakamarie raa. ⁹ Emeia te saaita nei anau e hihia, maitaname anau semee ma anau nimee kootou no alloha, seai, emeia anau e hihia e mee na alloha kootou naa e mee kootou no tiaki na tiputipu sakkino kootou raa. Te Atua e kite na alloha kootou raa, tena maaua semee kootou ki hakalono lihu. ¹⁰ Kame Te Atua e kite na alloha kootou raa, tena Te Atua e me ki too na alloha raa no hakatike na hatumanava kootou raa ki too te ora hakamaoni. Tena anau seisi te aroha ite mee nei! Emeia na alloha kootou ma kitauttari koi te hakataakoto tetama raa e me kikou atu te mate. ¹¹ Kootou kimmata ma hea Te Atua nippena ma te aroha Aia e kite i roto kootou raa: te aroha raa e kou atu na hakataakoto ellahi roo, tena kootou e hihhai ki huriake kikkite na tama te hakamaoni pera ma kootou seisi na haisara! Kootou elloto na tama eppena namee essara, tena kootou e mattaku namee essara raa, ia kootou e hihhai roo ma kikkite anau, tena telaui erahi kootou e isi raa ia ma tetanattana kootou raa e kouake na hakalono lihu na tama eppena namee essara raa. Kootou e huriake pera ma kootou e ttonu tahi i na tiputipu nei hakaatoa.

¹² Ia tena, niaina ma anau nitaataa telauniu raa, anau semee ma anau etaataa e mee tetama nippena te mee essara raa, ia

anau se taataa e mee te tama raa ku sara. Emeia imua nakaremata TeAtua, anau ni taataa atu telauniu raa ma ki hakamatahua atu kootou pera ma telaoi kootou ehurimai maau raa erahiroo. ¹³ Tera hea maaua ku puuru roo te nnoho.

Ia se mee pera ma maaua e puuru koi te nnoho; maaua e hihhia hoki e mee Taitus e tattara mai te hihhia aia ite vahi kootou etokonaki no mee aia ki hihhia raa. ¹⁴ Anau ni tattara ahu ake Taitus ite vahi kootou, tena kootou e mee roo anau no hihhia. Maaua e tattara tahi atu kootou te hakamaoni, tena na tattara ahuahu maaua ni tattara ake Taitus raa ku hurimai no hakamaoni. ¹⁵ Tena telaoi aia i kootou raa ku haere roo no hai mahi, ia hoki Taitus e maanatu te saaita kootou hakaatoa ni tanattana ki tauttari na tattara aia ni poroporo atu raa ia ma te saaita kootou nitoo hakaraoi roo aia ia ma kootou hoki e poreppore roo te mattaku raa. ¹⁶ Anau e hihhia roo e mee anau kulavaa te tuunaki hakamaoni kootou.

8

Na hoki na tama te lotu

¹ Aku taina, maaua e hihhai ma kootou ki illoa hea na hare lotu i roto Masedonia raa nitoo ina mahi TeAtua raa. ² Na tama raa ettiri tammaki na hahaaite e hainattaa roo; emeia te hihhia na tama raa erahiroo, tena laatou hoki e kaunahie roo te hoki na mee, niaina roo ma laatou e tuttuu haeo. ³ Anau e meatu kootou te hakamaoni pera ma na tama raa e hoki ake e hia laatou elavaa te hoki, ia e hoki no raka hoki ma hea laatou ni lavaa te hoki raa. Ite hihhai roo laatou,

⁴ na tama raa e kainno mai maaua no mee mai ma laatou e hihhai kitokonaki hoki na tama TeAtua i Judiaraa. ⁵ Tena maaua ennoho se isi na hakataakoto peeraa! Te kaamata, na tama raa e hoki ake laatou hokolaatou i TeAriki, tena ite hihhai TeAtua na tama raa e hoki mai laatou hokolaatou i maaua. ⁶ Tena maaua e kainno ake Taitus, te tama ni kaamata te hehekau nei raa ki tauhano te hehekau raa kitokonaki kootou ite hehekau telaoi nei. ⁷ Kootou ku tuttuulaoi roo i na mee roo hakaatoa tera kootou e isi ina hakattina kootou raa, na tattara kootou, na illoa kootou ia ma te hihhai kootou kitokonaki maaua ma nalaoi kootou raa. Ia tena maaua e hihhai hoki kootou ki taualleka roo i roto te hehekau telaoi nei.

⁸ Anau se isi na tuaa ni hakamoe. Emeia anau e hihhai ki huriatu te hihhai alaa tama ma kitokonaki raa, tena anau ehahaivi ma kilave te hakamaoni telaoi kootou e isi raa. ⁹ Kootou e illoa na mahi Jisas Krai TeAriki taatou raa; te ora Tama raa e kaatoa, e meia Aia e tuku Aia no mouraro ma kitokonaki kootou ki mee na ora kootou raa ki kaatoa hoki.

¹⁰ Anau e maanatu ma e tauareka roo kootou ki hakaoti hea kootou ni kaamata te hetau raa. Kootou ko na tama kaamata, ia semee ma kootou e ppena koi, e meia kootou e hihhai roo kippena na mee raa. ¹¹ Kootou ki hehekau no hakaoti te meena! Kootou ki kaunahie no hakaoti te hehekau naa pera ma kootou ni hakataakoto raa, tena kootou kuppena hea kootou e isi vahaonei raa. ¹² Kame kootou e kaunahie te hoki, tena TeAtua e me ki hihia ina hoki kootou naa tautari hea kootou e me ki hoki raa, ia seai ma hea kootou se isi raa.

13 14 Anau se hihai ma kitokonaki alaa tama, tena kootou ku amo te mmaha raa; e meia e mee kootou e isi tammaki na mee te saaita nei, tena etauareka koi kame kootou etokonaki na tama e tutuu haeo raa. Te saaita kootou ku tutuu haeo, tena na tama raa ku isi tammaki na mee, tena na tama naa ku tokonaki hoki kootou. Kootou e me ki hakanatahi kame kootou e penna peenei. 15 Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara mai, "Te tama e hakatau tammaki na mee raa se lavaa te isi tammaki na mee, tena te tama e hakatau na mee moisi raa se lavaa te isi na mee moisi."

Taitus ia ma na taina aia i te lotu raa

16 Maaua e hakammaha roo Te Atua, maitaname Tama raa e mee Taitus no hihai kitokonaki kootou pera ma maaua e hihai raa hoki. 17 Taitus se mee ma e hihai koi ki hakarono na tattara maaua raa; tama raa e hihai roo ma kitokonaki kootou, tena aia e maanatu ma ki haere atu no mmata kootou. 18 Tena maaua e kauna ria atu Taitus ma teeraa taina taatou tera e iroa ria roo i na hare lotu hakaatoa i te hehekau aia ma kitakutaku atu te Rono Tauareka raa. 19 Ia teeraa mee hoki, na hare lotu raa nitini, tena ki hirihiri te tama raa ma ki oo maatou i Jerusalem nokkave na hoki tera e me ki ssau te inoa Te Ariki raa i aruna, ia ki huri ake hoki pera ma maatou e hihai ki tokonaki hakamaoni.

20 Maaua e lollohi hakappuru roo na sileni raa kise isi na tattara tammaki itevahi maaua e lollohi na sileni raa. 21 Te hakataakoto maaua e isira ma kippena hea etonu, seai ma imua koi na karemata Te Ariki, e meia imua hoki na karemata alaa tama.

22 Tena maaua e kauna ria atu te taina maaua raa ma tokorua raa; maaua e hahaaite te tama nei tammaki na vahao, tena maaua e kkite pera ma te tama nei e hihai roo ki tokonaki. E mee te saaita nei aia ku hakatina roo i kootou, tena aia ku hihai hoki ki tokonaki kootou. ²³ Ite vahi Taitus, te tama nei eme kihakahoa anau ki hehekau maaua ki tokonaki kootou; ite vahi alaa taina taatou tera ni oo atu ma te tama raa, na tama raa e oo atu ite vahi te lotu ki huri atu na mahi Krai. ²⁴ Huri ake te laoi kootou raa i na tama raa kilavaa na hare lotu hakaatoa te llono no illoa pera ma maaua e ahu hakamaoni ite vahi kootou.

9

Tiputipu te tokonaki alaa tama te lotu

¹ Anau se tau hoki te taataa atu i kootou i te vahi te tokonaki maaua nikkave na tama TeAtua i Judia raa. ² Anau e iroa pera ma kootou e hihhai ki tokonaki, tena anau etattara ahuahuake na tama i Masedonia raa ite vahi kootou. Anau e meake, "Na hakattina ana i roto Akaia raa ko na tanattana roo te hetau raa ki tokonaki." Te hihhai kootou ki tokonaki raa eme hoki na huru alaa tama kittuu. ³ Te saaita nei anau ku kauna ria atu na taina taatou ite lotu nei ki selavaa na tattara maaua e ahuahu ite vahi kootou raa ellano marino. Emeia pera ma anau ni tattara atu raa; kootou ki tanattana na hoki kootou ki tokonaki raa. ⁴ Emeia, kame anau e haere atu ma na tama i Masedonia raa no kkite pera ma kootou se tanattana, tena maaua kame eme ki nnapa roo, e mee maaua ni hakattina roo kootou, tena kootou hoki e me ki nnapa. ⁵ Tena

anau e maanatu ma e tauareka ki meake na taina taatou te lotu raa ki oo atu i mua anau e haere atu no tanattana na hoki kootou ni tattara mai ma kootou e me kippena raa. Tena kootou ki tanattana mai na hoki naa te saaita anau e tae atu raa, tena te mee nei e me ki huri mai pera ma kootou e hihhai ki hoki hakamaoni, ia se mee ma ki hoki koi.

⁶ Mannatu, te tama e ttori na hua e moisi raa e me ki isi na kai moisi hoki, tena te tama e ttori na hua tammakiraa e me ki isi na kai tammaki.

⁷ Kootou e tau te hoki ake e hia kootou e hihhai ki hoki, ia auu se hoki te saaita akoe se hihai, tena auu se hoki ma te manako, maitaname TeAtua e hihai te tama e hoki ma te hatumanava aia.

⁸ Tena TeAtua e lavaa te hoki atu akoe tammaki na mee ki raka ma hea akoe e hihai raa, tena akoe e me ki isi roo na mee hakaatoa akoe e hihai raa, ia e me ki raka hoki e mee na hehekau taualleka akoe ni ppena raa. ⁹ Pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma,

“Te Tama raa e tauhano te tokonaki hai mahi na tama hakaalloha raa;

ia te laoi Aia raa se isi te hakaoti.”

¹⁰ TeAtua e kou mai na hua taatou ki ttori ia ma na kai kikkai, tena i te vahi te laoi taatou, te Tama raa e me ki kou mai hoki e hia na hua taatou e hihhai ki ttori ki homo ma ki lavaa kootou te tokonaki alaa tama. ¹¹ TeAtua e me ki mee kootou ki tutuu laoi na vahao hakaatoa ki tauhano na laoi kootou raa na saaita hakaatoa, tena tammaki na tama e lavaa te hakammaha Tama raa i te vahi na hoki kootou, tera na tama raa ni too i na rima maatou raa.

¹² Maitaname te hehekau kootou ni ppena nei se mee ma e tokonaki koi te hihai na tama e ttapu TeAtua raa, e me ia te mee raa e huri mai hoki

te hihia TeAtua. ¹³ Te mee nei e huri ake pera ma kootou e hakattina hakamaoni, tena tammaki na tama e me ki hakammaha te Rono Tauareka Krai kootou e hakattina raa, hakapaa ma te laoi kootou e huri ake i na tama ia ma alaa tama hoki. ¹⁴ Tena na tama raa e me ki lotu mamannatu hoki kootou, e mee na mee taualleka TeAtua e huri atu kootou raa. ¹⁵ Taatou ki hakammaha TeAtua i te vahi na hoki Aia e kou mai marino raa!

10

Pol e tattara i te hehekau hakamaoni aia ma TeAtua

¹ Anau Pol, anau e hihai ki tattara atu kootou te maanatu anau, anau ko te tama kootou e tattara ma hetama elaumarie tesaaita anau ninnoho ma kootou raa, e mea anau e tattara roto atu kootou tesaaita anau emmao. Tena i te tauareka ia ma te laoi Krai, ² anau e kainno atu kootou ki se mee anau ki roto tesaaita anau e tae atu kootou raa; maitaname anau eiroa pera ma anau elavaa te hai ake na tama e tattara ma maaua e ppena koi na hakataakoto te maarama nei raa. ³ E hakamaoni pera ma maaua ni tama i te maarama nei, e mea maaua se ppuhu pera ma na tama e ppuhu na taua i te maarama nei raa. ⁴ Na hana maaua e hahere ma maaua raa seai ma ni hana i te maarama nei, e mea na hana raa ko na hana hai mmahi TeAtua tera maaua kame e too no seu na mahi na mee sakkino raa. Maaua e seu na hakataakoto malliu na tama sakkino raa; ⁵ tena maaua e ttuki na hakataakoto na tama hai ahu tera e hahaiivi ma ki mee na tama ki se illoa mai TeAtua raa; ia maaua e hahaiivi ma ki mee na hakataakoto

na tama hakaatoa kitauttari Krai. ⁶ Imuri tesaaita kootou ku hakattina hakamaoni roo, tena maaua e me kikou ake na hakalono llihu na tama se hakallono raa.

⁷ Kootou ekkite koi te vahi ia ho na mee roo hakaatoa. Tena kaa eisi natama kootou itekinanaa emannatu ma laatou ehakattina Krai? Tena tiaki natama naa kimannatu hokolaatou, maitaname taatou hoki ehakattina Krai pera ma natamaraa. ⁸ Ia tena anau senapa, niaina ma anau kuoti tetattara ahuahu tammaki na mee tera TeAriki ni kou mai taatou raa: na mahi kitokonaki kootou kittuummau, ia seai ma na mahi kimee kootou ki maoharaa. ⁹ Anau sehihai ma kootou kimannatu pera ma anau ehahiivi ma kimee kootou kimattaku inalauniu anau nitaataa atu raa. ¹⁰ Eisi na tama e me ki tattara ma, "Natattara Pol iroto nalauniu aiaraa emmaha roo, ia eivi, emeia tesaaita aia ennoho roo ma taatou raa, aia ematanaena, tena natattara aiaraa nitattara vvare koi!"

¹¹ Natama peenei etau teilloa pera ma seisi temee ekee itevahi natattara maaua etattaa atu iroto nalauniu tesaaita maaua ennoho immao raa ia ma hea maaua nippena tesaaita maaua ni nnoho ma kootou raa.

¹² Hakamaoni maaua sehihai kimannatu ia ma kihakapaa hokomaaua ma natama ehakatataakoto mmaha hokolaatou raa. Natama nei evvare! Natamaraa eppena nahakataakoto laatou hokolaatou kitau ma laatou, tena kihakatonutonu hokolaatou tauttari namannatu koi laatou! ¹³ Emeia itevahi maaua: maaua kaa tattara ahuahu, maaua e me kiau haate koi, maaua e ahu koi ki tau ma na hehekau TeAtua nihakamoe mai ma maaua raa, tena

te mee nei e hakapaa hoki ma na hehekau maaua nippena ma kootou raa. ¹⁴ Ia e mee maaua e haaita koi na tattara maaua e ahuahu i te vahi kootou raa, tena maaua se hihhai ki ahu ki raka ma na hakataakoto te saaita maaua ettae atu ki kou atu te Rono Tauareka Krai raa i kootou. ¹⁵ Tena maaua se lavaa te ahu na mee alaa tama nippena raa pera ma nimee maaua e ppena. Seai. Maaua e hihhai ki ppena tautari hea TeAtua ni hakamoe ma maaua ki ppena ki tokonaki na hakattina kootou raa ki hihhomo, ia ki lavaa hoki maaua te ppena alaa uata e llaahi ma kootou. ¹⁶ Tena maaua ku lavaa te oo no takutaku te Rono Tauareka TeAtua raa ina henua ettuu alleha kootou raa. Maaua se hihhai ki ahu ina hehekau alaa tama ni ppena mai i mua i na kina laatou raa. ¹⁷ Emeia, pera ma te Launiu Tapu raa e tattara, "Koai te tama e hihai ki ahu, tena te tama naa e tau te ahu koi na mee TeAriki nippena raa." ¹⁸ E mee teenaa ko te saaita TeAtua e manatu roo taatou pera ma taatou e ttonu, ia seai ma te saaita taatou e mannatu ma taatou e ttonu raa.

11

Pol iama natama sei ma niaposol hakamaoni

¹ Anau e hihai koi ma kootou ki alloha anau, niaina ma anau e tattara vvere. Kootou ki alloha koi! ² Anau e hihai mahi roo kootou, e ssau hoki pera ma TeAtua; kootou e ssau pera ma he taukupu tera anau ni hakatonu ma kiavana tetanata: teenaa ko Krai. ³ Anau e matakū ma ka oti na pohouru kootou naa ku ppii na hakataakoto haao, tena kootou ku peesia te hakamaoni e tonu kootou ma Krai raa, e ssau

hoki pera ma telapono raa ni mariu ake Iv ma na tattara malliu aia raa. ⁴ Maitaname kootou ni hihhai hoki na tama ni oo atu no takutaku atu kootou i te vahi te Jisas e kee raa, ia seai ma ko te Jisas maaua ni takutaku atu raa. Tena kootou e hihhai notoo hoki te anana ia ma terono tauareka e keeroo ma TeAnana Tapu ia ma te Rono Tauareka kootou ni too i maaua raa.

⁵ Anau se maanatu pera ma anau ko te tama hakaoti na tama kootou e kanna ma, "ni aposol" kootou raa. ⁶ Anau kame he tama vahao nei i te vahi te tattara, ia seai ma te iroa anau; maaua ni tattara hakamatahua atu kootou na vahao hakaatoa ma ki illoa kootou.

⁷ Anau se meatu ma kootou ki sui anau te saaita anau ni takutaku atu te Rono Tauareka raa i kootou; anau etuku anau hokonnau no mouraro ma kilavaa kootou te hakananniu. Eaa, anau e sara te ppena peenei? ⁸ Na hare lotu alaa kina ni sui anau te saaita anau ni hehekau ma kootou raa. Anau essau pera ma he tama e kairarao na sileni na tama raa ma ki lavaa anau te hehekau ki tokonaki kootou. ⁹ Ia te saaita anau ni noho ma kootou raa, anau se kainno atu kootou ma kitokonaki anau te saaita anau ni tuutuu haeo raa, e mee na hakattina ana ni oo mai i Masedonia raa e kou mai na mee roo hakaatoa anau e hihai raa. Essau pera ma na saaita kullaka raa ia ma na saaita hoki imuriraa, anau selavaa te mee kootou ki hakalono llihu kitokonaki anau! ¹⁰ E mee te hakamaoni Krai raa emoe i roto anau, tena anau e meatu te hakamaoni pera ma na tattara ahuaahu anau nei selavaa te mmate i te kina nei, na tattara nei e me ki oo no ttae na kina hakaatoa i roto Akaia. ¹¹ Eaa, anau e tattara atu peenei raa

e mee anau se hihai kootou? TeAtua e iroa pera ma anau elai roo kootou!

¹² Anau eme kitauhano te ppena hea anau e ppena vahaoneiraa kihakaoti na uata na tama kootou ma, “ni aposol raa” ki selavaa na tama naa te isi na mee kiahu ma laatou e hehekau peenei ma maatou nei. ¹³ Na tama naa sei ma ni aposol hakamaoni, na tama naa ni aposol malliu koi, tena laatou e tattara malliu i na mee laatou e ppena raa, tena kihai lavvaka no mee ma laatou ni aposol hakamaoni Krai. ¹⁴ Emeia e hakamaoni hoki! Satan elavaa te hailavvaka no mee aia kissau pera ma he ensel te maahina! ¹⁵ Ia se isi roo na mee e llahi kame na tama hehekau Satan raa e hailavvaka no mee laatou kissau pera ma ni tama hehekau ma TeAtua. Tena te hakaotioti na tama naa e me ki too tautari hea laatou ni ppena raa.

Tiputipu te ora Pol

¹⁶ Anau e vaakai atu na tattara nei: se hai tama elavaa te hakataakoto pera ma anau evvare. Emeia, kame kootou e isi te hakataakoto nei, tena kootou kukkiri mai anau pera ma he vvare ki selavaa anau te isi tammaki na mee ki tattara ahua. ¹⁷ Hakamaoni, hea anau e tattara vahaoneiraa sei ma ko na tattara TeAriki e hihai ma anau ki tattara atu raa, anau essau pera ma he vvare ite vahi na tattara ahua ana nei. ¹⁸ Emeia tammaki roo na tama e tattara ahua i na hakataakoto koi laatou, tena anau e hihai kippena peeraa hoki. ¹⁹ Kootou hokkootou e atamai, tena kootou e mee hakaraoi roo na tama evvare raa! ²⁰ Kootou e mee hakaraoi na tama e tattara hakamatakutaku atu kootou raa ia ma na tama

e hai lavvaka kootou raa, na tama e tataaiki kootou raa, na tama e mannatu ma kootou ni tama vare raa ia ma na tama ni ppaa na maihu kootou raa. ²¹ Anau e napa te hakari atu pera ma maaua e hainattaa roo te ppena na mee peenaa!

Emeia kame he tama se mataku te tattara ahuahū ite vahi alaa hakataakoto, tena anau hoki selavaa te mataku te tattara ahuahū. Anau kutattara pera ma he vvare.

²² Na tama raa ni Hibru? Anau hoki he Hibru. Na tama raa nitama Israel? Anau hoki he tama Israel. Na tama raa ni mokopuna Abraham? Anau hoki he mokopuna Abraham.

²³ Na tama raa nitama e hehekau ma Krai? Anau e tattara pera ma he vvare, emeia anau he tama hehekau e raka roo i aruna na tama naa! Anau e hehekau roo na mahi, ia na vahao anau e ponotia i roto na hare karapusi raa e tammaki roo i aruna na tama naa, ia tammaki na vahao anau e taia ria hakahaeo, ia tammaki hoki na vahao anau e taapiri ki mate. ²⁴ Erima

na vahao na Jiu raa niriki anau, tena te kooina laatou niriki ana raa e tae tiputoru ma sivo na vahao; ²⁵ tena e toru na vahao na tama i Rom raa niriki anau, tena he saaita hokotahi na tama raa emaka anau na hatu. E toru na vakatua anau e kake raa e huro no kkapi, tena he saaita hokotahi anau e tatahea vaa roto te moana, te aho ma te poo hakaatoa.

²⁶ Ina horau tammaki anau e hahae raa, te ora anau raa e popoto roo ite vahi na putika i roto te moana ia ma na tama kailallao, tena te ora ana raa e popoto ite vahi na tama roo maatou ia ma na tama seai ma ni Jiu raa, ia e isi na haeo i roto na matakaina ellahiraa, ia e isi

na haeo iroto nakina sehaitama ennoho raa, ia eisi hoki na haeo iroto temoana, tena eisi na haeo ma na tama seai ma ni soa hakamaoni taatou raa. ²⁷ Anau e hehekau na mahi roo, tena anau kurono te naena; tammaki na saaita anau semoe; anau e hahaere ma te hikai ia ma te hiunu; tammaki na vahao anau se kai no pahu, ia se hai kina ki hakamaru, ia se hai hekau ki uru.

²⁸ Tena anau se hihai kitattara alaa mee hoki, emeia na aho hakaatoa anau se noho tauareka, emee te hakataakoto anau raa emoe ina hare lotu hakaatoa. ²⁹ Kame he tama e matanaena, anau e me ki matanaena hoki; te saaita he tama etteiho ina hahaaite no pena namee essara, tena anau e me ki se lavaa hoki te tauareka.

³⁰ Kame anau eme kiahu, tena anau eme kiahu koi inamee tera emee anau no matanaena raa. ³¹ Te Atua Tamana Te Ariki Jisaraa eiroa pera ma anau semariu, tena taatou kihakammaha teinoa Aia na vahao hakaatoa. ³² Te saaita anau ni noho i Damaskus raa, te pare tuku te tuku Aretas raa e hakattuu na soldia raa i te totoka ma ki hakapiki anau. ³³ Emeia anau enoho iroto tekete erahi, tena na tama raa ki hakatere iho anau iraro te vahi te taupaa te hare naa, tena anau ki hakasao i taha ma te tama raa.

12

Na miti Pol ia ma na hakaalono liliu aia

¹ Anau eme kiahu, niaina ma na tattara ahu nei se lavaa te tokonaki taatou. Emeia anau eme kitattara itevahi na miti ia ma namee hakananniu Te Ariki ni huri mai anau raa. ² Anau eiroa te tama hokotahi te lotu iroto sanahuru ma haa na hetau kullaka raa,

te tama raa ni too ria no kkave i te vaelani (anau se iroa te mee nei e kapihi ake hakamaoni ma te tama raa emiti koi. Te Atua Hokoia e iroa.)³ ⁴ Anau eme ki meatu hakaraoi, anau e iroa te tama nei ni too ria no kkave i Paradais (emeia anau se iroa, te mee nei he mee hakamaoni ma te tama nei emiti koi. Te Atua Hokoia e iroa), ia i te kina raa, te tama raa ku rono na tattara na tama se lavaa te tattara raa ia ma na tattara hoki ettapukini te tama te tattara raa.⁵ Emeia anau eme ki tattara ahu i te tama nei, anau se lavaa te tattara ahu i anau hokonnau, tena anau eme ki tattara ahu koi namee tera ni hurimai i te matanae nae anau raa.⁶ Anau seai ma he vvare kame anau e hihai kiau, maitaname anau eme ki tattara atu te hakamaoni. Emeia anau se hihai kiau, maitaname anau se hihai ma kootou ki hakatataakoto mmaha i te vahi namee anau nippenaraa ia ma hea kootou ni llono anau ni tattara raa.

⁷ Emeia ki se lavaa anau te noho no ahuahu tahi i te vahi namee e llahi anau ni kite raa, anau kutoo te maraseni te hakalono llihu i te tinotama anau, tena te llihu raa e hehekau pera ma he tama Satan e kauna ria mai ki ppuhu maaua ma ki se lavaa anau te tattara ahuahu.⁸ E toru na vahao anau e lotu ake Te Ariki ki tokea te llihu nei itaha ma anau.⁹ Emeia na tattara Aia eme emairaa ma, "Ako e tau koi te too te laoi Anau, maitaname na mahi Anau raa eme ki haimmahahi te saaita akoe e matanae nae." Tena anau e hihiaroo emee namee anau e matanae nae raa emee anau ki rono na mahi Krai i roto te ora anau.¹⁰ Anau e hihia te saaita anau e matanae nae ia ma te saaita anau e haru haeo ria, ia te saaita na hainattaa, te saaita

na hakalono llihu ia ma na hainattaa i te vahi Krai. Maitaname anau e me ki ivi te saaita anau e matanaena.

Pol e hakataakoto mmaha i na tama i Korin

¹¹ Anau e ssau pera ma he vvare, e meia teenaa ko kootou e mee anau kippena peenei. Kootou ko natama etau te hurimai pera ma kootou e hihhai anau. Niaina ma anau hetama vare, anau se hakanaaniu pera ma natama kootou ekanna ma “ni aposol” kootou raa. ¹² Anau e huriatu tammaki na mirakol ia ma na mee taualleka iroto kootou ma ki illoa kootou pera ma anau he aposol hakamaoni TeAtua. ¹³ Anau nitokonaki kootou essau pera ma anau nitokonaki alaa hare lotu raa, e meia anau ni se kainno atu kootou ki kou mai ni sileni. Ia kame kootou ekkira ma te meeraa e sara, tena kaaroha, ssirihia hea anau ni ppena raa!

¹⁴ Teenei kame ko te hakatoru na vahao anau ku haere atu no mmata kootou, tena anau selavaa te kainno atu kootou ki kou mai ni mee. Kootou ko natama anau e hihhai ki mmata, sei ma na sileni kootou naa. Te meeraa e mee peenei, na tamalliki selavaa te tokonaki no kou ake hea na maatia laaou raa e hihhai, e meia na maatia raa e me ki tokonaki no kou ake hea na tamalliki laaou raa e hihhai. ¹⁵ Anau e hihhai ki hakaotioti roo niaa anau e isi raa, tena ku hoki atu hoki te tinotama anau nei ki tokonaki na ora kootou. Eaa, kootou selavaa telaoi hakamaoni anau e mee anau e laoi hai mahi roo kootou?

¹⁶ Kootou e me ki hakattina pera ma anau se hai vahao e kainno atu kootou na mee. Emeia e isi te tama e me ki tattara atu ma anau e hailaavaka, tena ma anau e tattara mariu atu

ma kitaaiki kootou. ¹⁷ Anau ehailavvaka peehee? Na tama anau nikauna ria atu raa; eaa na tama raa ni oo atu no hailavvaka kootou? ¹⁸ Anau ekainnoake Taitus ki haere atu, tena ki kauna ria atu hoki alaa hakattina ana ki oo atu ma tetama raa. Eaa kootou eme kitattara hoki ma Taitus ehailavvaka kootou? Aiea na hakataakoto ia ma natiputipu maaua ma Taitus raa se ssau?

¹⁹ Kootou nasaitanei hakaatoa kame emannatu ma maaua ehahaivi kihuriatu ma maaua ettonu imua kootou nee? Seai! Maaua etattara atu na tattara nei, e ssau hoki pera ma Krai e hihai maaua ki tattara imua na karemata TeAtua raa, tena namee hakaatoa maaua eppena raa, maaua eppena ma kitokonaki kootou na soa laoiroo maauaraa. ²⁰ Anau emataku ma kaoti anau ku haere atu nokite na ora kootou raa kukkee itaha ma na ora anau e hihai kootou ki isiraa, tena kootou hoki eme kikkirama ma te ora anau raa kukee ma hea kootou e hihai raa. Anau emataku ma kaoti anau kukite kootou ehakatauttu, ia emanava kkere alaa tama, lotolloto nauhie, emannako, etattara haeo na tama, etattara tama, ehai ahu, tena nanno kootou raa ku setaualleka. ²¹ Anau emataku ma kaoti anau ku haere atu imuri hoki, tena TeAtua anau raa kuhakanapa anau imua kootou, tena anau eme kitani eme tammaki na tama nippena namee settonu imua raa sekittike itaha ma na ora sakkino laatou itevahi te karemata kailallao ia ma te hihai kippena namee sakkino raa.

13

Na tattara hakaoti

1 Teenei ko te hakatoru na vahao anau e me ki haere atu no mmata kootou. “Kame e isi na tattara ki hakatonutonu, tena tokorua seai naa tokotoru na tama etau te kou atu te hakamaoni niaa laatou ekkite raa,” pera ma te Launiu Tapuraa e tattara. 2 Anau e hihai ki tattara ake na tama ni ppena na mee sakkino imua raa ia ma alaa tama hoki; anau ni tattara atu imua te saaita hakarua anau ni haere atu no mmata kootou raa, e meia anau e me ki tattara atu hakaraoi te saaita nei tera anau emmao itaha: he saaita imuri anau e haere atu, se hai tama kootou e me ki hakasao itaha ma na hakalono llihu. 3 Kootou e me ki kkite te hakamaoni pera ma Krai e tattara mai anau na tattara nei. Tama raa e isi na mahi, tena te saaita Aia e hakatonutonu kootou raa, Aia e me ki huri atu na mahi Aia e isi raa. 4 Ia te saaita Aia ni tii ria i aruna te kros raa, Aia ku se isi na mahi, e meia te saaita nei Aia ku ora i na mahi TeAtua. Taatou hoki se isi na mahi pera ma Tama raa, e meia ite noho taatou ma TeAtua raa, taatou e me ki ora ma Jisas Krai, ia e me ki isi hoki na mahi TeAtua.

5 Haaite te hahaaite kootou hokkootou, tena ku hakatonutonu hokkootou kimmata ma kootou e isi na hakattina. Hakamaoni roo, kootou e me ki illoa pera ma Jisas Krai e noho i roto kootou kame kootou ettaohimmau na hakattina kootou raa! 6 Anau e hakatina pera ma kootou e me ki illoa ma maaua selavaa tetiaki na hakattina maaua nei. 7 Maaua elotuake TeAtua ki selavaa kootou te ppena na mee essara, ia maaua selotuake ma ki mee maaua pera ma ni tama taualleka, e meia maaua elotuake ma kilavaa kootou te ppena na mee

e ttonu, niaina ma maaua e ssau pera ma ni tama settonu. ⁸ E mee maaua selavaa teppena

na mee e hakataukaa ma te hakamaoniraa, maaua eppena hea te hakamaoniraa e hihai.

⁹ Maaua e hihhia te saaita maaua e matanaennae ma kitokonaki kootou kiiviraa. Ia maaua elotu hoki kilavaa kootou te ttonu hakamaoni.

¹⁰ Tera hea anau etaataa atu telauniu nei te saaita anau e noho immao ma kootouraa; te mee nei e mee ma ki selavaa anau te haere atu no tattara hakahaeo atu kootou ma na mahi TeAriki nikou mai anauraa. Aaraa ni mahi e me kitokonaki te tama kittuummau, sei ma ni mahi e me ki mee te tama kitteiho.

¹¹ Aku taina, te nei na tattara hakaotioti anau, tena anau e kou atu te tauareka anauraa i kootou! Hai na mahi kootou kittonu tahi, ia hakallono hea anau nimeatu kootouraa, ia kootou kiisi te maanatu hokotahi koi, tena ku nnoho laoi ma alaa tama. TeAtua te laoi ia ma te noho laoi raa e me ki noho ma kootou.

¹² Haere lulluu na tama te lotu raa hakaatoa ma te laoi TeAtua.

Na hakattina ana TeAtua raa hakaatoa e kou atu na tattara hihhia laatou raa i kootou.

¹³ Na mahi Jisas Krai TeAriki taatou raa ia ma te laoi TeAtua ia ma TeAnana Tapu raa ki nnoho ma kootou hakaatoa.

Nukumanu
The New Testament in the Nukumanu language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Nukumanu long
Niugini

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nukumanu

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2023-03-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 22 Mar 2023

54439682-f8e2-586d-98e1-295d02f74287